

0/

23

UNIVERSITAT DE BARCELONA

COMPLEMENTES DE FISIOLOGIA

Curs
2005-06

Ensenyament de Ciència
i Tecnologia dels Aliments

Elements bàsics del PLA DOCENT UB – ECTS

Guia per a la definició dels ítems principals d'un pla docent per als ensenyaments UB.

DESCRIPCIÓ - Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Complements de Fisiologia		
Any acadèmic	2003-2004		
Ensenyament	Ciència i Tecnologia dels aliments		
Codi	Gestió acadèmica		
Tipus d'assignatura	Complements de formació		
Impartició	Semestral		
Semestre/Curs	1		
Coordinador / Resp.	M. Carne Villà		
Departament	Fisiologia		
Nom del professor/a	M. Carne Villà		
Llengua docència	Català		
Grup			
Departament	Fisiologia		

Nombre actual de crèdits assignats

Factor hores/ECTS

Hores treball activ. Presencial

Hores treball dirigides

Hores aprenentatge autònom

Hores activ. avaluació

Hores totals treball alumne

Crèdits ECTS

Objectius de l'assignatura

CONEIXEMENTS

Establir les bases necessàries per la comprensió del funcionament dels diferents sistemes orgànics, la seva regulació i la seva integració en l'organisme.

Comprendre els processos fisiològics sobre els quals poden actuar els aliments.

Diferenciar i definir la terminologia de Fisiologia necessària per a comunicar-se amb altres professionals i amb la població en general.

HABILITATS

Estimular la busca d'informació per completar l'estudi de la Fisiologia i la lectura d'articles científics.

Fomentar la discussió en grup i introduir tècniques i habilitats de comunicació.

Metodologia

L'assignatura s'organitza en **classes teòriques**, de tipus magistral, que aporten els coneixements bàsics i fonamentals de l'assignatura; **classes pràctiques** per adquirir habilitats en el laboratori i reforçar els coneixements teòrics; i **seminaris** on els alumnes treballen aspectes relacionats amb el programa.

Programació temporal del temari al llarg del semestre:

- programa teòric: es desenvoluparà al llarg del primer semestre
- programa pràctic: es desenvoluparà a partir de la segona meitat del semestre
- seminaris: s'impartiran a partir de la segona meitat del semestre

Avaluació

Treballs: treball dirigit en grups de 2 alumnes amb una extensió de 5 fulls

Presentacions orals : exposició del treball dirigit en forma oral en hores de seminaris

Assistència a classes pràctiques: l'assistència a classes pràctiques és obligatòria

Exàmens: Es proposen 10 temes i cal contestar-ne 8 en un temps de 2 hores (15 minuts per pregunta)

Puntuació:

- Cada pregunta de l'examen escrit es valora sobre 10 punts i cal obtenir-ne 40 per superar aquesta part.
- El treball i la presentació oral es valora sobre 20 punts
- En cas de no assistència a les classes pràctiques, caldrà contestar els 10 temes de l'examen.
- Càlcul de la nota final: percentatge que s'assigna a cadascun dels conceptes esmentats anteriorment i que s'han utilitzat en l'avaluació de l'estudiant
- L'examen escrit suposa el 80% i la presentació oral i el treball escrit el 20% de la nota final.
- La qualificació del treball i la presentació oral tenen validesa per a les dues convocatòries del curs corresponent i per als alumnes repetidors.

Blocs temàtics

Nº	Títol
1	Organització del cos humà.
2	Sistemes de control del cos humà
3	Sistemes de manteniment del cos humà
4	Seminaris

Assignatures prèvies recomanades

Biologia
Bioquímica

Fonts d'informació bàsica

Libres de referència

Autor	Any	Títol	Lloc	Editorial	
GJ Tortora i JP Grabosky.	2002	<i>Principios de anatomia y fisiologia</i>	Barcelona	Reverté	9a ed
GA Thibodeau	2000	<i>Anatomia y Fisiologia</i>	Madrid	Harcourt Brace	4a ed
JAF Tresguerres	1999	<i>Fisiologia humana</i>	Madrid	McGraw-Hill Interamericana	2a ed

Libres de consulta

FH Netter	1979-1980	Colecció d'il·lustracions mèdiques CIBA	Barcelona	Salvat	12 volums

Blocs temàtics

Bloc 1 - Descripció

1 de 4

Títol del bloc Organització del cos humà.

Continguts

1. Definició de Fisiologia. Conceptes bàsics. Pla docent.
2. Membrana cel·lular. Mecanismes de transport. Bomba de sodi. Potencial de membrana. Potencial d'acció: fases i base iònica.
3. El múscul: múscul llis, múscul estriat i múscul cardíac. Estructura i funció del múscul esquelètic. Contracció muscular.
4. **Classe pràctica: Simulació de mecanismes de transport a través de membranes amb ordinador.**

Objectius del bloc

Establir les bases necessàries per conèixer l'organització del cos humà i aplicar-les al funcionament dels diferents sistemes orgànics, la seva regulació i la seva integració en l'organisme.

Fons d'informació del bloc:

Llibres

Autor	Any	Títol	Lloc	Editorial	
GJ Tortora i JP Grabosky	2002	<i>Principios de anatomía y fisiología</i>	Barcelona	Reverté	9a ed
GA Thibodeau	2000	<i>Anatomía y Fisiología</i>	Madrid	Harcourt Brace	4a ed
JAF Tresguerres	1999	<i>Fisiología humana</i>	Madrid	McGraw-Hill Interamericana	2a ed

Bloc 2 - Descripció

2 de 4

Títol del bloc   Sistemes de control del cos humà

Continguts

SISTEMA NERVIÓS

1. Neurons: tipus i característiques. Sinapsis i neurotransmissors. Circuits neuronals.
2. Receptors sensorials i la seva classificació. Concepte de potencial generador. Sensibilitat cutània i visceral.
3. Organització del sistema nerviós. Sistema nerviós central. Estructura i funció de l'encèfal i la medulla espinal. Líquid cèfalo-raquídic. Sistema nerviós perifèric: nervis espinals i nervis cranials. Vies sensitives i vies motores: integració. Reflexos espinals. Funció del cerebel.
4. Sistema nerviós autònom: sistema nerviós simpàtic i sistema nerviós parasimpàtic. Funcions. Neurotransmissors. Paper de l'hipotàlem.
5. Gust. Receptors gustatius. Neurotransmissors gustatius. Via gustativa.
6. Olfacte. Receptors olfactoris. Bulb olfactori. Vies olfactivas.

SISTEMA ENDOCRÍ

7. Sistema endocrí. Classificació i mecanismes generals d'acció de les hormones. Mecanismes de regulació de la secreció

endocrina.

8. Hipotàlem i hipòfisi. Adenohipòfisi. Fisiologia del creixement.

9. Glàndula tiroide. Secreció, accions i regulació de les hormones tiroïdals. Glàndula paratiroide. Metabolisme del calci i del fòsfor. Accions i paper regulador de paratirina, calcitonina i calcitriol.

10. Glàndules adrenals. Hormones de la medulla i l'escorça adrenals. Funcions i regulació.

11. Pàncrees endocrí. Accions de la insulina i del glucagó. Regulació de la glucèmia.

Objectius del bloc

Establir les bases necessàries per comprendre els sistemes de control del cos humà i el funcionament dels diferents sistemes orgànics, la seva regulació i la seva integració en l'organisme.

Fons d'informació del bloc

Llibres

Autor	Any	Títol	Lloc	Editorial	
GJ Tortora i JP Grabosky.	2002	<i>Principios de anatomía y fisiología</i>	Barcelona	Reverté	9a ed
GA Thibodeau	2000	<i>Anatomía y Fisiología</i>	Madrid	Harcourt Brace	4a ed
JAF Tresguerres	1999	<i>Fisiología humana</i>	Madrid	McGraw-Hill Interamericana	2a ed

Bloc 3 - Descripció

3 de 4

Títol del bloc

Sistemes de manteniment del cos humà

Continguts

SANG I SISTEMA CIRCULATORI

1. Sang. Cèl.lules. Plasma. Inflamació. Hemostàsia. Grups sanguinis.
2. Vasos limfàtics. Teixit limfoide. Limfòcits.
3. El cor: propietats del múscul i del sistema d'excitació-conducció. Electrocardiograma.
4. Cicle cardíac. Volum minut. Pressió arterial. Circulació venosa.
5. **Classe pràctica: pressió arterial: determinació i sistemes de mesura. Polígraf: electrocardiograma.**

SISTEMA DIGESTIU

6. Estructura del tracte gastro-intestinal. Control de l'activitat gastro-intestinal. Funció de la cavitat bucal: masticació. Deglució. Funció de l'estómac: motilitat i secrecions.
7. Morfologia, funció i activitat de l'intestí prim: motilitat i secrecions. El pancreas i secrecions pancreàtiques.
8. El fetge. Funcions digestives. Absorció i digestió de nutrients. Funció i activitat de l'intestí gros: motilitat i secrecions.
9. Digestió i absorció de nutrients, aigua i electròlits. Regulació de la ingesta d'aliments.

SISTEMA REPRODUCTOR

10. Sistema reproductor femení. Ovaris: estructura i funció. Cicle ovàric. Hormones del cicle ovàric. Lactància.
11. Sistema reproductor masculí. Funcions del testicle. Espermatogènesi. Hormones sexuals masculines.

SISTEMA RESPIRATORI

12. Anatomia general. Circulació pulmonar. Ventilació. Mecànica fisiològica de la respiració.
13. Transport d'O₂ a la sang. Transport de CO₂.

SISTEMA RENAL

14. Ronyons. El nefró. Aclariment plasmàtic i taxa de filtració glomerular. Filtració glomerular. Reabsorció i secreció tubular.
15. **Classe pràctica: simulació del funcionament del ronyo amb ordinador.**

Objectius del bloc

Establir les bases necessàries per comprendre els sistemes de manteniment del cos humà i el funcionament dels diferents sistemes orgànics, la seva regulació i la seva integració en l'organisme.

Fonts d'informació del bloc

Llibres

Autor	Any	Títol	Lloc	Editorial	
GJ Tortora i JP Grabosky.	2002	<i>Principios de anatomía y fisiología</i>	Barcelona	Reverté	9a ed
GA Thibodeau	2000	<i>Anatomía y Fisiología</i>	Madrid	Harcourt Brace	4a ed
JAF Tresguerres	1999	<i>Fisiología humana</i>	Madrid	McGraw-Hill Interamericana	2a ed

Bloc 4 - Descripció

4 de 4

Títol del bloc

Seminaris

Continguts

Presentació i discussió per part dels alumnes de treballs relacionats amb els continguts del programa

Objectius del bloc

- treballar en grup i assumir responsabilitats
- interpretar un text científic dins del camp de la Fisiologia
- buscar i sintetitzar informació per actualitzar i completar l'estudi de la Fisiologia

Fonts d'informació del bloc:

Es subministrarà a classe la bibliografia adient específica per al desenvolupament dels treballs

Distribució dels crèdits en hores - Planificació del BLOC M

▼	Activitat/Bloc/Tema	Tipologia (1)	Metodologia/Descripció (2)	Hores alumne	Avaluació (si cal)	% SOBRE QUALIFICACIÓ FINAL Optatiu i lligat a avaluació
1/M				(*)	Optatiu (**)	
2/M						
Total						

(1) Tipologies: (Tipologia d'activitats definida per a cada Ensenyament – No tancat)
 PRESENCIALS
 NO PRESENCIALS-DIRIGIDES
 ACTV. APRENENTATGE AUTÒNOM (Treball propi alumne)
 ACTV. AVALUACIÓ

(2) Exemples:
 Classe magistral, Conferència, Seminari, Pràctica laboratori, Exposició, ...

(*) L'aplicatiu relaciona aquestes dades referents a hores per activitat amb les hores totals assignades a l'assignatura en funció del nombre de crèdits i permet tenir referència de si estem superant els crèdits establerts segons el model ECTS

(**) Explicitació dels criteris d'avaluació en cas que el docent ho cregui oportú.

